

**Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά»**

(COM(2004)2 τελικό)– 2004/0001 (COD)

(2005/C 221/20)

Στις 20 Φεβρουαρίου 2004 και σύμφωνα με το άρθρο 95 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα Ενιαία Αγορά, Παραγωγή και Κατανάλωση, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Ιανουαρίου 2005, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. METZLER και με συνεισηγητή τον κ. EHNMARK.

Κατά την 414<sup>η</sup> σύνοδο ολομέλειας, της 9<sup>ης</sup> και 10<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2005 (συνεδρίαση της 10<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2005), η ΕΟΚΕ υιοθέτησε με 145 ψήφους υπέρ, 69 ψήφους κατά και 9 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση:

## 1. Προοίμιο

1.1 Η ΕΟΚΕ είχε στη διάθεση της το κείμενο με τις διευκρινίσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο της 5-06-2004 (έγγραφο: 10865/04 της 25-6-2004 και το έγγραφο 11153/04 της 5-7-2004 σχετικά με το άρθρο 24), καθώς και τα έγγραφα εργασίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25-03-2004 (Επιτροπή Νομικών Θεμάτων και Εσωτερικής Αγοράς — εισηγήτρια: Evelyne Gebhard) και της 26-03-2004 (Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων- εισηγήτρια: Anne E.M. Van Lancker).

1.2 Στις 24 Μαΐου 2004, το τμήμα Εσωτερική Αγορά, Παραγωγή και Κατανάλωση, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των προκαταρκτικών εργασιών, χρησιμοποίησε ερωτηματολόγιο το οποίο είχε αποσταλεί εκ των προτέρων για να πραγματοποιήσει δημόσια ακρόαση στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του κλάδου των υπηρεσιών και επεξεργάσθηκε περισσότερες από 100 προφορικές και γραπτές παρατηρήσεις.

## 2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Μετά την συμφωνία της Λισσαβόνας, ο ρόλος που διαδραματίζει ο κλάδος των υπηρεσιών στην προσπάθεια για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς της Ευρώπης είναι καθοριστικός και έχει ουσιαστική σημασία για την οικονομική ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή υποβάλλει την παρούσα πρόταση οδηγίας μαζί με τις διευκρινίσεις της στα πλαίσια της διαδικασίας για την μεταρρύθμιση της ευρωπαϊκής οικονομίας, χάρη στην οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει μέχρι το 2010 να καταστεί η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης στον κόσμο, που να είναι ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η πρόταση οδηγίας προορίζεται να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη του στόχου αυτού, προσφέροντας ένα αξιόπιστο νομοθετικό πλαίσιο για την διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών και την ελευθερία εγκατάστασης μεταξύ των κρατών μελών στους τομείς της βιομηχανίας, του εμπορίου, της βιοτεχνίας και των ελεύθερων επαγγελμάτων για την περίπτωση της πλήρους και της μερικής απασχόλησης, αλλά και για την απόσπαση εργαζομένων. Στη νέα, οριζόντια πρόταση προβλέπονται κυρίως απλουστευμένες διαδικασίες, μία ενιαία μέθοδος για την διασφάλιση της ποιότητας

καθώς και περισσότερη διαφάνεια έναντι των καταναλωτών όσον αφορά στους κανόνες που πρέπει να τηρούνται. Η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της εσωτερικής αγοράς και η άρση των εμποδίων για την ανάπτυξη του κλάδου αυτού έχει επίσης ουσιαστική σημασία, ιδίως για τον καταναλωτή. Η οδηγία θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της προσφοράς και του ανταγωνισμού. Έτσι, οι καταναλωτές θα ωφεληθούν από τις χαμηλότερες τιμές και την ευρύτερη επιλογή. Για το λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ρητώς τους γενικούς στόχους που περιλαμβάνονται στην πρόταση οδηγίας.

2.1.1 Η ανάπτυξη μιας λειτουργικής εσωτερικής αγοράς προϋποθέτει, εκτός από την άρση των εμποδίων, και τη ύπαρξη δέουσας ρύθμισης. Για την ταυτόχρονη ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και την επίτευξη μιας «βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή» (στратηγική της Λισσαβόνας), είναι αναγκαία η θέσπιση εθνικών και πανευρωπαϊκών ρυθμίσεων και, συνεπώς, εναρμονισμένων προτύπων.

2.2 Η ΕΟΚΕ γνωρίζει ότι η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς στον κλάδο των υπηρεσιών είναι ένα περίπλοκο θέμα, λόγω των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά στη νομοθεσία και τη νοοτροπία που επικρατεί σε καθένα απ αυτά. Αυτό το έχει ήδη αναγνωρίσει στη γνωμοδότηση INT/105 που εξέδωσε στις 28 Νοεμβρίου 2001 (1) σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής που έφερε τον τίτλο «Μία στρατηγική για την εσωτερική αγορά στον κλάδο των υπηρεσιών», στην οποία και επιδοκιμάζει ρητώς τις προσπάθειες της Επιτροπής να επισπεύσει την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς. Συνεπώς, για την επίτευξη του στόχου της πρότασης οδηγίας, που είναι η άμεση υλοποίηση ενός διατομεακού πλαισίου, θα πρέπει να προσφέρονται απλές μη γραφειοκρατικές και ευέλικτες λύσεις. Στις οποίες να συνεκτιμώνται και τα αποδεδειγμένα αξίας συστήματα αυτορρύθμισης που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η προσπάθεια για την ολοκλήρωση πρέπει να προσλάβει την καλύτερη δυνατή μορφή, εκτός άλλων με την έκδοση των περαιτέρω προτάσεων οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αμοιβαία αναγνώριση των πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης, χωρίς να παραγνωριστούν αναγνωρισμένα πρότυπα (ασφαλείας) που σχετίζονται με τον κοινωνικό τομέα, το περιβάλλον και την προστασία των καταναλωτών.

(1) EE C 48, 21 Φεβρουαρίου 2002

2.3 Η παρούσα πρόταση οδηγίας σχετίζεται στενά με δύο άλλες προτάσεις της Επιτροπής που είναι συγκεκριμένα η πρόταση οδηγίας για την αναγνώριση των πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης και η ανακοίνωση σχετικά με τον ανταγωνισμό στα ελεύθερα επαγγέλματα, την τρέχουσα συζήτηση για τις κοινωφελείς υπηρεσίες καθώς και τις τρέχουσες διαβουλεύσεις για τις κοινωφελείς κοινωνικές υπηρεσίες, με τη Σύμβαση της Ρώμης I και την πρόταση κανονισμού Ρώμη II. Όλες αυτές οι προτάσεις έχουν στόχο την καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Συνεπώς, θεωρείται σκόπιμο να υπάρξει ένας ιδιαίτερος — και μάλιστα βελτιωμένος — συντονισμός στους κόλπους της Επιτροπής, για να προκύψει η απαραίτητη διασύνδεση των εργασιών και των κανόνων.

2.4 Στο επίκεντρο τις προτάσεις οδηγίας τοποθετούνται δύο είδη παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών: η περίπτωση που ένας πάροχος υπηρεσιών από ένα κράτος μέλος επιθυμεί να εγκατασταθεί σε άλλο κράτος μέλος για να συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του και η περίπτωση που επιθυμεί να προσφέρει από τη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος υπηρεσίες σε ένα άλλο κράτος μέλος, ιδιαιτέρως με την προσωρινή του εγκατάσταση σε αυτό. Για την κατάργηση των εμποδίων που πιστεύει η Επιτροπή ότι υφίστανται προτείνονται τέσσερα βασικά μέτρα που είναι τα εξής:

- η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής,
- μια κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του κράτους προέλευσης και του κράτους προορισμού κατά την αποστολή εργαζομένων για την παροχή υπηρεσιών,
- η προαγωγή της εκατέρωθεν εμπιστοσύνης και
- η ενίσχυση της αμοιβαίας υποστήριξης των κρατών μελών, ταυτόχρονα με τον περιορισμό των δυνατοτήτων που διαθέτουν να χρησιμοποιούν μηχανισμούς εποπτείας, ελέγχου και εφαρμογής.

### 3. Τα επιμέρους σημεία της προτάσεως οδηγίας

3.1 Η ΕΟΚΕ ανάλυσε εμπειριστικά την πρόταση από την άποψη των απαιτήσεων στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνεται μια οδηγία αναλόγου εύρους και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι χρειάζονται πολλές διευκρινίσεις και τροποποιήσεις για να αντιμετωπιστούν ανεπίλυτα προβλήματα και για να μπορέσει αυτή η νέα προσπάθεια για την βελτίωση των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά να αποτελέσει πραγματικά ένα θετικό βήμα. Οι ανεπαρκείς αξιολογήσεις που έγιναν πριν δημοσιοποιηθεί η πρόταση οδηγίας ενισχύουν την εικόνα μιας καλής πρωτοβουλίας που ξεκίνησε πρόωρα. Οι πολλαπλές επιφυλάξεις που εξέφρασαν επιστημονικοί και κοινωνικοί κύκλοι στην ακρόαση που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 2004 δεν μπόρεσαν να αρθούν ούτε με το έγγραφο που κατατέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (έγγραφο του Συμβουλίου 10865/04) στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 25 Ιουνίου. Τη διενέργεια μιας ευρύτερης αξιολόγησης του αντικτύπου εκ μέρους της Επιτροπής θα βοηθούσε όμως όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές.

### 3.2. Εμπειρικά δεδομένα

3.2.1 Εντύπωση προξενεί στην ΕΟΚΕ το γεγονός ότι στην αιτιολογική έκθεση που περιλαμβάνεται στην πρόταση οδηγίας δεν περιέχονται αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία για την ποσοτική αξιολόγηση της διασυνοριακής κυκλοφορίας υπηρεσιών και της ελεύθερης εγκατάστασης. Συνεπώς, τα δεδομένα αυτά θα έπρεπε να περιλαμβάνονται στην έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής. Για να μπορεί στο μέλλον να απεικονιστεί αξιόπιστα η σημασία του κλάδου των υπηρεσιών καθώς και η — θετική ή αρνητική — επίδραση των ρυθμιστικών απλουστεύσεων όσον αφορά στην λειτουργία της εσωτερικής αγοράς που περιλαμβάνονται στην πρόταση οδηγίας, θεωρείται απαραίτητο να δημιουργηθεί μια ακριβέστερη βάση εμπειρικών δεδομένων. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η όσο το δυνατόν ακριβέστερη περιγραφή των πραγματικών συνθηκών που επικρατούν όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών και την ελευθερία εγκατάστασης σε διασυνοριακή κλίμακα αποτελεί στοιχείο καθοριστικής σημασίας για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

3.2.2 Πρέπει να ληφθούν περισσότερο υπόψη τα στοιχεία που διαθέτουν η δημόσια διοίκηση, ιδρύματα ερευνών, ασφαλιστικές εταιρείες και οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης στα διάφορα κράτη μέλη.

3.2.3 Επιπλέον, λόγω των κενών που υπάρχουν, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν νέες μέθοδοι για την επεξεργασία των εμπειρικών δεδομένων, με τις οποίες αποφεύγεται κυρίως η γραφειοκρατία. Στην προκειμένη περίπτωση θα μπορούσε να εξεταστεί η ενσωμάτωση μεμονωμένων ερευνών στις επίσημες στατιστικές.

### 3.3. Πεδίο εφαρμογής: ορισμοί — κανόνες σύγκρουσης νόμων — οριοθετήσεις

3.3.1 Η ΕΟΚΕ συνιστά να προσδιοριστούν σαφέστερα και να οριοθετηθούν εκατέρωθεν το πεδίο εφαρμογής και οι δυνατότητες παρέκκλισης στην πρόταση οδηγίας. Χωρίς σαφείς ορισμούς που να επιτρέπουν οριοθετήσεις, κατά την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων θα προκύψουν ασάφειες σχετικά με το ερώτημα ποιο κλάδοι του τομέα των υπηρεσιών θα ιθιγούν και με ποιο τρόπο, καθώς και σχετικά με το πεδίο εφαρμογής.

3.3.2 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει έναν ορισμό που διακρίνει την παροχή υπηρεσιών από επαγγελματικές οργανώσεις και από ελεύθερους επαγγελματίες. Ο διαχωρισμός εννοιών μέσω του ορισμού τους κρίνεται επίσης απαραίτητος, αν ληφθεί υπόψη η πρόταση της ΕΟΚΕ να ενισχυθεί για κάποιο διάστημα η εναρμόνιση σε ορισμένους τομείς (ελεύθερα επαγγέλματα και άλλοι, ευαίθητοι κλάδοι). Αυτό κυρίως για να μπορέσουν οι μηχανισμοί εξασφάλισης της ποιότητας που επεξεργάζεται η Επιτροπή στο κεφάλαιο IV του σχεδίου οδηγίας να διαμορφωθούν με τρόπο φιλικό προς τον καταναλωτή. Το ΔΕΚ, στην απόφαση που εξέδωσε στις 11-10-2001 (Rs. C-267/99) επεξεργάστηκε, για παράδειγμα, τα κυριότερα στοιχεία των ελεύθερων επαγγελματιών τα οποία μπορεί να χρησιμοποιούν ως βάση για να δοθεί ένας ορισμός σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

3.3.3 Το 2003 και στις 12 Μαΐου 2004, η Επιτροπή εξέδωσε αντιστοίχως πράσινη και λευκή βίβλο με αντικείμενο τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Έτσι, θεωρείται σκόπιμο να γίνει μια ακριβέστερη επεξεργασία και εκατέρωθεν οριοθέτηση των συνεπειών που έχει η πρόταση οδηγίας σε αυτό τον ευαίσθητο τομέα στα κράτη μέλη. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεσμεύτηκε να υποβάλει, πριν από το τέλος του 2005, έκθεση σχετικά με το εφικτό και με την αναγκαιότητα ενός νόμου πλαισίου, ο οποίος εξάλλου προβλέπεται ρητώς από το άρθρο III-122 της Συνταγματικής Συνθήκης, η ΕΟΚΕ κρίνει προτιμότερο να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες το σύνολο των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (οικονομικές και άλλες), αναμένοντας τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για τον ορισμό των αρχών και των προϋποθέσεων — κυρίως των οικονομικών και δημοσιονομικών — με βάση τις οποίες οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας θα ανταποκρίνονται στην αποστολή τους.

3.3.4 Η δυνατότητα παρέκκλισης για το θέμα της αρχής της χώρας καταγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 8 της οδηγίας για την αμοιβαία αναγνώριση πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης — η οποία τελεί ακόμη υπό επεξεργασία — δεν μπορεί να περιοριστεί σε ένα άρθρο ή τίτλο. Έτσι, η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής πρέπει να συντονιστεί με τον κατάλληλο τρόπο με την υλοποίηση της πρότασης οδηγίας για την αμοιβαία αναγνώριση πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης. Η οδηγία για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων θα καθιερώνει ένα ολοκληρωμένο σύστημα διασφάλισης της ποιότητας. Εάν η δυνατότητα παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 8 περιοριστεί στον τίτλο II του σχεδίου για την αμοιβαία αναγνώριση πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης, προκύπτει το ερώτημα πώς, για παράδειγμα, θα γίνει η κατανομή καθηκόντων μεταξύ των επονομαζόμενων «ενδοκρατικών σημείων επαφής» (άρθρο 53 του σχεδίου οδηγίας για την αναγνώριση πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης) και των «σταθμών ενιαίας εξυπηρέτησης» (άρθρο 6) της παρούσας οδηγίας. Στην περίπτωση φορέων οι οποίοι αναλαμβάνουν μία και την αυτή λειτουργία, πρέπει ευθύς εξαρχής να υπάρχει ανάλογη μέριμνα και στις δύο προτάσεις οδηγίας, ούτως ώστε να προκύψει ένας ενιαίος χαρακτηρισμός.

3.3.5 Πρέπει να διασαφηνιστεί αν και πώς θα πρέπει να οριοθετηθεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας — ιδιαίτερος σε σχέση με την αρχή της χώρας καταγωγής — έναντι «συγκρουόμενων» τομέων της εθνικής νομοθεσίας που αφορά το φορολογικό και το ποινικό σύστημα, προκειμένου να αποφευχθούν πιθανές συγκρούσεις. Έτσι, για παράδειγμα, υπάρχουν ορισμένα κράτη μέλη όπου οι οικονομικοί ελεγκτές, οι φορολογικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι έχουν νομικά προσδιορισμένες υποχρεώσεις και δικαιώματα να τηρούν μυστικότητα έναντι των ελεγκτικών υπηρεσιών, ενώ σε άλλα κράτη μέλη οι ίδιοι επαγγελματίες έχουν υποχρέωση — ακόμα και αν αυτή είναι περιορισμένη — να παρέχουν πληροφορίες ή ακόμη και να αναφέρουν. Μπορεί ένας συγκεκριμένος φορέας παροχής υπηρεσιών, ο οποίος σε ένα κράτος μέλος είναι υποχρεωμένος να προσφέρει πληροφορίες αλλά με βάση την αρχή της χώρας καταγωγής έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να πράξει διαφορετικά, να τοποθετήσει τον εαυτό του υπεράνω του ποινικού συστήματος; Η ποινική και η φορολογική νομοθεσία εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας των κρατών μελών και όχι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πράγμα το οποίο καθιστά απαραίτητο έναν από νομοθετική άποψη

σαφή διαχωρισμό, για να μην προκύψουν ανεπιθύμητες συνέπειες για τους ενδιαφερομένους.

3.3.6 Κατά τον ίδιο τρόπο, πρέπει να εξεταστεί επακριβώς αν είναι δυνατόν να υπάρξει διασύνδεση των κοινωνικών συστημάτων με τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις στην περίπτωση που ισχύει η αρχή της χώρας καταγωγής. Όπου η εφαρμογή της αρχής αυτής εγκυμονεί τον κίνδυνο να δημιουργήσει ρήγμα στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας της υγείας, χρειάζεται να θεσπιστεί δυνατότητα παρέκκλισης.

3.3.7 Στον τομέα της υγείας, η ΕΟΚΕ συνιστά να εξεταστεί το θέμα της συμμετοχής του νοσοκομειακού κλάδου. Ενδέχεται η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να επιβάλει τη συμβατική διευθέτηση της παροχής αποζημίωσης για δαπάνες και στην περίπτωση διασυννοσημιακής θεραπείας, με τη θέσπιση *ad hoc* ρυθμίσεων για τα ασφαλιστικά συστήματα που προβλέπονται από το νόμο, ωστόσο, εκτός του πεδίου εφαρμογής της πρότασης οδηγίας.

3.3.7.1 Όσον αφορά στον κοινωνικό τομέα και τον τομέα της υγείας, η ΕΟΚΕ συνιστά να τηρηθεί στάση αναμονής μέχρι να εκδοθεί η προαναγγελθείσα ανακοίνωση της Επιτροπής το 2005 και να εξασφαλιστεί ο κατάλληλος συντονισμός. Παράλληλα, τονίζει ότι υπάρχουν πολλές πλευρές που τάχθηκαν εν δυνάμει υπέρ της εξαιρέσεως του τομέα αυτού.

3.3.8 Κατά παρόμοιο τρόπο πρέπει να προβλεφθεί μια συνεπής οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής της τελούσας υπό τροποποίηση 8<sup>ης</sup> οδηγίας του Συμβουλίου για την αδειοδότηση προσώπων που αναλαμβάνουν την υποχρεωτική εξέταση παραστατικών (άρθρο 17, παρ. 15). Μέχρι σήμερα, το στοιχείο αυτό δεν έχει αποδοθεί με την απαιτούμενη ακρίβεια σε όλες τις μεταφράσεις της πρότασης της Επιτροπής.

3.3.9 Επιπλέον, η διασαφήνιση για την μη εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για την κυκλοφορία υπηρεσιών και την ελεύθερη εγκατάσταση στην περίπτωση της άσκησης κρατικής εξουσίας (άρθρα 45, 55 ΣΕΚ), η οποία περιλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης οδηγίας, πρέπει να συμπεριληφθεί στο δεσμευτικό μέρος του κειμένου.

3.3.10 Στην περίπτωση της απόσπασης εργαζομένων πρόκειται για έναν πολύ ευαίσθητο τομέα, ο οποίος θα πρέπει να εξαιρεθεί ρητώς από το συνολικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Όσον αφορά τις αναγκαίες για τον εν λόγω τομέα εθνικές διατάξεις, πρέπει να επιτευχθεί πανευρωπαϊκή εναρμόνιση. Σχετικά με το ζήτημα αυτό, η ΕΟΚΕ αναφέρει την ανακοινωθείσα πρόταση οδηγίας περί των όρων εργασίας των αποσπασμένων εργαζομένων μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης. Επίσης, πρέπει να ληφθεί υπόψη η συμφωνία της ΔΟΕ αριθ. 181, σχετικά με τα ιδιωτικά γραφεία διαμεσολάβησης για την ανεύρεση εργασίας, η οποία προβλέπει ρητώς, στο άρθρο 3 παρ. 2, σύστημα εγκρίσεως και αδειοδότησης, με απώτερο στόχο την προστασία των εργαζομένων και την εξασφάλιση της υψηλής ποιότητας των εργασιών των εν λόγω γραφείων.

3.3.11 Σε ορισμένα κράτη μέλη ισχύουν εξαιρετικά αυστηρές ρυθμίσεις για το σεβασμό της ελευθερίας του Τύπου. Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι και σε αυτή την περίπτωση πρέπει να γίνει μια ακριβής οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής της πρότασης οδηγίας.



3.3.12 Επιπλέον η Επιτροπή πρέπει να διασαφηνίσει εάν η πρόταση αυτή ισχύει και για την περίπτωση υπηρεσιών που αφορούν τηλεοπτικές μεταδόσεις και, στην περίπτωση που η απάντηση είναι καταφατική, με ποιο τρόπο σκέφτεται να εναρμονίσει την πρότασή της με τις διατάξεις της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα». Παρομοίως, πρέπει να διασαφηνιστεί η κατάσταση όσον αφορά την ισχύ της οδηγίας στην περίπτωση της παροχής οπτικοακουστικών υπηρεσιών εν γένει και ιδιαιτέρως σε σχέση με τις εξατομικευμένες οπτικοακουστικές υπηρεσίες («service on demand»), για τις οποίες ισχύουν ήδη συγκεκριμένοι κοινοτικοί κανόνες που καλύπτουν ορισμένες νομικές πτυχές τους (οδηγία 2000/31/ΕΚ για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές).

3.3.13 Σύμφωνα με την άποψη της ΕΟΚΕ, οι υπηρεσίες αυτές πρέπει στο σημερινό στάδιο να εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας, ιδιαιτέρως όσον αφορά στις διατάξεις για την αρχή της χώρας καταγωγής και την έννοια της «εγκατάστασης» ως ουσιαστικό σημείο αναφοράς και βασικό κριτήριο για τον προσδιορισμό του αρμόδιου κράτους μέλους.

#### 3.4 Ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης

3.4.1 Επικροτείται η ιδέα για την απλούστευση των διαδικασιών με τη δημιουργία ενιαίου (αρχικού) κέντρου εξυπηρέτησης για όλους τους φορείς παροχής υπηρεσιών. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ διαπιστώνει με ανησυχία ότι στο άρθρο 6 της πρότασης οδηγίας για την ελεύθερη εγκατάσταση αναφέρεται ότι ορισμένες διαδικασίες — ιδιαιτέρως όσον αφορά στην ανάληψη μιας δραστηριότητας — πρέπει να διεκπεραιώνονται σε μία και μόνο υπηρεσία. Στην περίπτωση αυτή, το πρόβλημα που βλέπει η ΕΟΚΕ είναι ότι, σε σχέση με τη νομικά υποχρεωτική καταχώριση σε δημόσια μητρώα (όπως για παράδειγμα στο Εμπορικό Επιμελητήριο), το αποτέλεσμα φαίνεται να είναι ότι το ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης θα πρέπει να παραπέμπει στις αρμόδιες υπηρεσίες καταγραφής. Ο τομέας αυτός δεν μπορεί να «καλυφθεί» από τα επονομαζόμενα «ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης». Πρέπει να διασαφηνιστεί ο τρόπος με τον οποίο θα συνεργάζονται στην πράξη τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης με τις υφιστάμενες αρμόδιες αρχές καταγραφής.

3.4.2 Στο άρθρο 53 του σχεδίου οδηγίας για την αναγνώριση πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης γίνεται αναφορά σε «σημεία επαφής» που θα πρέπει να λειτουργούν ως κέντρα πληροφόρησης. Σύμφωνα με το άρθρο 6 της παρούσας προτάσεως οδηγίας, πρέπει να δημιουργηθούν «ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης» ως κεντρικά σημεία αναφοράς. Στο σημείο αυτό πρέπει να υπάρξει μέριμνα για τον κατάλληλο συντονισμό, έτσι ώστε να μην δημιουργηθούν νέα και διαφορετικά κέντρα τα οποία να υπονομεύουν τον ανώτερο στόχο της διασφάλισης του δικαιώματος των πολιτών να έχουν εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση για το έργο που επιτελεί. Κατά την περίοδο εντολής της νέας Επιτροπής, η απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών πρέπει να περιέλθει στο προσκήνιο. Οποιοδήποτε πρέπει να αποφευχθεί η δημιουργία νέων γραφειοκρατικών εμποδίων στα κράτη μέλη.

3.4.3 Επιπλέον, πρέπει να διευκρινιστούν ορισμένα θέματα που σχετίζονται με την ευθύνη των «ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης» στην περίπτωση ελλιών είτε εσφαλμένων πληροφοριών. Σε

ορισμένες περιπτώσεις, αυτό μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες για τους παρόχους υπηρεσιών, όταν λησμονείται μια συγκεκριμένη άδεια και, συνεπώς, τίθεται θέμα παράβασης του νόμου. Επιπτώσεις μπορεί να υπάρξουν και για τους καταναλωτές, στην περίπτωση που δεν εξεταστεί εάν υπάρχει επαρκής κάλυψη της αστικής ευθύνης.

#### 3.5 Η αρχή της χώρας καταγωγής

3.5.1 Η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι, πριν από την καθολική εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής, θα πρέπει να δημιουργηθούν οι απαιτούμενες για αυτό συνθήκες, με την υιοθέτηση μίας διαφοροποιημένης προσέγγισης, η οποία να ευνοεί την εναρμόνιση με τους υψηλότερους κανόνες για την προστασία των εργαζομένων, των καταναλωτών και του περιβάλλοντος στους διάφορους τομείς και αυτό με σκοπό την υλοποίηση μίας ποιοτικής εσωτερικής αγοράς.

3.5.2 Η βασική ισχύς της αρχής της χώρας καταγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 16, σε διασύνδεση με τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 αποτελούν τα κεντρικά στοιχεία της πρότασης οδηγίας. Αυτό όμως μπορεί να συμβεί μόνο στις περιπτώσεις που οι υπηρεσίες μπορούν να τυποποιηθούν όπως τα εμπορεύματα ή η εναρμόνιση των κανόνων έχει προχωρήσει σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην υπάρχει ενδεχόμενο στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, πρακτικών κοινωνικού ντάμπινγκ και δυσπιστίας των καταναλωτών. Όπου δεν υπάρχουν ή δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν πρότυπα (στις επονομαζόμενες υπηρεσίες που δεν είναι δυνατόν να περιγραφούν) οι ιδιαιτερότητες αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

3.5.3 Συνεπώς, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής στον τομέα των διασυνοριακών υπηρεσιών είναι πρόωρη. Η αρχή αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη μιας συγκρίσιμης πραγματικής αλλά και νομοθετικής κατάστασης. Σύμφωνα με την άποψη της ΕΟΚΕ, για να είναι επιτυχής η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής, πρέπει να υπάρχει νομική σαφήνεια και ασφάλεια όσον αφορά στο πεδίο εφαρμογής της. Συνεπώς, χωρίς την κατάλληλη προδεσμία, η θέση σε ισχύ της εν λόγω αρχής θεωρείται προβληματική, ιδιαιτέρως επειδή η ΕΟΚΕ κρίνει ότι δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς τα διαθέσιμα μέσα τομεακής εναρμόνισης. Μέχρι στιγμής, η εξέλιξη αυτή εγκυμονεί τον κίνδυνο του ανταγωνισμού συστημάτων και κατ' αυτόν τον τρόπο μία διόρθωση των προτύπων που ισχύουν για τους καταναλωτές, τους εργαζόμενους και το περιβάλλον, επειδή στην Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθούν πάντοτε να υπάρχουν διαφορετικά συστήματα από την άποψη της νομοθεσίας, της κοινωνικής ασφάλισης και της προστασίας της υγείας. Σε σύγκριση με τι θα μπορούσε να συμβεί με την πρόωρη εφαρμογή μιας καθαρά οριζόντιας προσέγγισης, με την τομεακή προσέγγιση στα πλαίσια της εναρμόνισης μπορεί να προκύψει η βέλτιστη προσαρμογή στις προκλήσεις της εσωτερικής αγοράς, ιδιαιτέρως στους πολύ ευαίσθητους κλάδους. Στα πλαίσια αυτά, πρέπει να εξεταστεί αν κάθε τομέας ξεχωριστά — στο πλαίσιο μιας συνολικής αξιολόγησης του αντίκτυπου, ο οποίος αφορά και τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές — ενδείκνυται για την

εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής. Αυτή η εξέταση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο μιας συνολικής αξιολόγησης του αντίκτυπου, ο οποίος να αφορά και τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές, από κοινού με άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες και κυρίως οργανώσεις προστασίας των καταναλωτών καθώς και τους κοινωνικούς εταίρους. Επειδή η θέσπιση μέτρων εναρμόνισης συνιστά μια τουλάχιστον ισοδύναμη μέθοδο για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, θα πρέπει μέσα σε εύλογη προθεσμία να προωθηθεί η εξίσωση των διαφόρων κανόνων που ισχύουν στους τομείς αυτούς, όπου τα κράτη μέλη επιδιώκουν συγκεκριμένους στόχους για την υγεία, την κοινωνική ασφάλιση και την εργασία. Σε κάποιο ενδιάμεσο στάδιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να κρίνουν αν έχει προωθηθεί και υλοποιηθεί σε επαρκή βαθμό η εναρμόνιση στους τομείς που προαναφέρθηκαν. Ανάλογα με το στάδιο στο οποίο ευρίσκεται η εξίσωση των νομοθετικών κανόνων, θα πρέπει να προσφέρεται σε τελευταία ανάλυση η δυνατότητα εναρμόνισης. Η μέθοδος αυτή — μαζί με έναν σαφή διακριτικό ορισμό αυτών των ιδιαίτερων υπηρεσιών (για παράδειγμα, των ελεύθερων επαγγελμάτων) — προσφέρει κατά την άποψη της ΕΟΚΕ το πλεονέκτημα ότι σταδιακά θα μπορέσει να υπάρξει η καλύτερη δυνατή προετοιμασία των ενδιαφερομένων κύκλων για την εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής, μετά την πάροδο της μεταβατικής περιόδου, με απώτερο στόχο την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς. Αυτό ισχύει επίσης και για τους μηχανισμούς κοινής ρύθμισης και αυτορρύθμισης.

3.5.4 Η ΕΟΚΕ προτείνει να εξεταστεί αν και κατά πόσο είναι ωφέλιμη η δημιουργία ενός κεντρικού, αυτοδιαχειριζόμενου μητρώου σε ευρωπαϊκή κλίμακα, όπου θα καταχωρούνται παραβάσεις και παρατυπίες που σημειώνονται στα ρυθμιζόμενα επαγγέλματα στις διασυνοριακές υπηρεσίες, στο περιεχόμενο του οποίου θα υπάρχει σχεδόν άμεση πρόσβαση. Στο μητρώο πρέπει να καταχωρούνται από τις αρμόδιες αρχές παραβάσεις του κώδικα επαγγελματικής δεοντολογίας. Το μητρώο πρέπει να επιτρέπει την όσο το δυνατόν λιγότερο γραφειοκρατική και περισσότερο άμεση επικοινωνία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών υπηρεσιών. Ταυτόχρονα όμως πρέπει να εξασφαλιστούν η αποτελεσματική εποπτεία και η πειθαρχία των παραγόντων της αγοράς.

3.5.5 Στην πρόταση οδηγίας ορίζεται ότι το κράτος καταγωγής υποχρεούται να ασκεί έλεγχο επί των φορέων και επί των υπηρεσιών που προσφέρουν, ακόμα και στην περίπτωση που οι συγκεκριμένες υπηρεσίες προσφέρονται σε άλλο κράτος μέλος. Η διάταξη αυτή επιφορτίζει την χώρα καταγωγής και τις εκεί αρμόδιες υπηρεσίες με μια βαριά ευθύνη και με πρόσθετο φόρτο εργασίας. Στο άρθρο 6β της πρότασης οδηγίας για την αμοιβαία αναγνώριση πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης, στην περίπτωση παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών, τονίζεται η αναγκαιότητα δήλωσης της εκάστοτε δραστηριότητας με βάση συγκεκριμένο πτυχίο επαγγελματικής κατάρτισης στο κράτος αποδοχής. Επιπλέον, υπάρχει περίπτωση να προκύψουν απρόσμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην περίπτωση που ένας πάροχος υπηρεσιών δραστηριοποιείται σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο ισχύουν αυστηρότεροι κανόνες. Η ΕΟΚΕ είναι βέβαιη ότι αυτού του είδους οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού θα μπορούσαν να αποφευχθούν με τη σταδιακή προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών, μέχρι την καθιέρωση βασικών ποιοτικών προτύπων τα οποία θα διασφαλίζουν για τους καταναλωτές, τους εργαζόμενους και το περιβάλλον ένα αποδεκτό επίπεδο προστασίας. Είναι απαραίτητο να προσδιοριστούν επακριβώς οι προϋποθέσεις και οι αρχές σύμφωνα με τις οποίες θα πραγματοποιούνται οι έλεγχοι των φορέων παροχής υπηρεσιών στα άλλα κράτη μέλη, έτσι

ώστε οι καταναλωτές να έχουν τις εγγυήσεις ότι οι υπηρεσίες που τους παρέχονται είναι σύμφωνες με την ισχύουσα νομοθεσία.

3.5.6 Η αρχή της χώρας καταγωγής μπορεί να λειτουργήσει εφόσον οι αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών είναι πολύ καλά οργανωμένες, εκτός άλλων, και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Προς το παρόν, η διασύνδεση των δικτύων ελέγχου και συνεργασίας σε ηλεκτρονική βάση είναι ανεπαρκής. Ακόμη και ο προβλεπόμενος επαγγελματικό έλεγχος της χώρας καταγωγής — που όπως ορίζεται στα άρθρα 36 και 37 της πρότασης οδηγίας ασκείται μέσω της «συνεργασίας» της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής — δεν αποτελεί εγγύηση αποτελεσματικότητας.

3.5.7 Οι καθυστερήσεις λόγω των γλωσσικών εμποδίων και οι περίπλοκοι δίαυλοι επικοινωνίας δεν πρόκειται να αποφέρουν σε εύλογο χρόνο κάποιο όφελος για τους καταναλωτές που έχουν πρόβλημα με την ποιότητα μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας που τους έχει παρασχεθεί ή έχουν ζημιωθεί. Πρέπει να εξασφαλιστεί στους καταναλωτές ένα απλό και αποτελεσματικό μέσο κατάθεσης μιας καταγγελίας και διεκδίκησης των δικαιωμάτων του σε περίπτωση κακής παροχής υπηρεσιών. Οι αρμόδιες αρχές στα κράτη υποδοχής δεν μπορούν ούτε καν να αναλάβουν δράση, δεδομένου ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν ενημερώνονται υπό ποια ιδιότητα, με ποια ασφαλιστική κάλυψη ευθύνης κτλ. πραγματοποιείται η επαφή μεταξύ ενός ξένου παρόχου υπηρεσιών με τους καταναλωτές στο κράτος υποδοχής. Συμπληρωματικά, θα πρέπει να προβλεφθούν τουλάχιστον ορισμένες υποχρεώσεις ενημέρωσης και πειθαρχικές αρμοδιότητες του κράτους υποδοχής. Παρόμοιες τροπολογίες έχουν ήδη κατατεθεί σε πρώτη ανάγνωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα πλαίσια της νομοθετικής διαδικασίας που αφορά την πρόταση οδηγίας για την αμοιβαία αναγνώριση των πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης.

3.5.8 Τέλος, η ΕΟΚΕ φοβάται ότι, παρά τις συγκεκριμένες δυνατότητες παρέκκλισης που προβλέπονται στο άρθρο 17, εδάφια 20 έως 23, της πρότασης οδηγίας, θα εκτεθεί σε κίνδυνο η δημιουργία ενιαίου νομοθετικού μέσου που καλύπτει τις συμβατικές και τις εξωσυμβατικές ευθύνες, όπως προκύπτουν από τη σύμβαση της Ρώμης Ι και τον προτεινόμενο κανονισμό Ρώμη II. Αμφότεροι οι κανονισμοί ακολουθούν μια καθολική προσέγγιση: ρυθμίζουν το διεθνές ιδιωτικό δίκαιο για περιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και σε τρίτες χώρες, προσφέροντας κατ' αυτόν τον τρόπο νομική σαφήνεια σε όλες τις συμβαλλόμενες πλευρές.

### 3.6 Απόσπαση εργαζομένων

3.6.1 Στόχος της οδηγίας για την «απόσπαση εργαζομένων» 96/71 ΕΚ της 16-12-1996 είναι η εναρμόνιση της επέκτασης των δυνατοτήτων επιχειρήσεων να προσφέρουν υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη με την διασφάλιση των βασικών προτύπων κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων. Με την οδηγία αυτή ρυθμίζεται ο πρακτικός συντονισμός των συνθηκών απασχόλησης των αποσπασμένων εργαζομένων. Έτσι, η Επιτροπή, στο άρθρο 17, παράγραφος 5 της προτάσεως οδηγίας, προβλέπει εξαίρεση όσον αφορά στην ισχύ της αρχής της χώρας καταγωγής για την οδηγία περί αποσπάσεως, καταδεικνύοντας έτσι ότι επιδιώκει σαφή οριοθέτηση του εκάστοτε πεδίου εφαρμογής. Όμως, μετά την προσεκτικότερη εξέταση των άρθρων 24 και 25 της υπό συζήτηση προτάσεως οδηγίας, η ΕΟΚΕ θεωρεί αμφίβολο αν η προβλεπόμενη δυνατότητα παρέκκλισης έχει διατυπωθεί με αρκετά σαφή και ολοκληρωμένο τρόπο.

3.6.1.1 Η σχέση μεταξύ της οδηγίας για την απόσπαση των εργαζομένων και της οδηγίας για τις υπηρεσίες έχει προκαλέσει πολυάριθμα ερωτήματα. Τούτα διαφέρουν από χώρα σε χώρα, ανάλογα με τα διαφορετικά καθεστώτα που ισχύουν στην αγορά εργασίας. Οι απόψεις των κοινωνικών εταίρων, τόσο ευρωπαϊκών όσο και εθνικών, πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά για να γίνει αποδεκτή η οδηγία για τις υπηρεσίες.

3.6.1.2 Η οδηγία για τις υπηρεσίες δεν πρέπει να θίγει τα δικαιώματα των συνδικάτων, το δικαίωμα οργάνωσης και συλλογικής διαπραγμάτευσης και το δικαίωμα των κοινωνικών εταίρων να συμμετέχουν σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή να κηρύσσουν απεργία. Προτείνουμε να καταστεί τούτο σαφές στο Άρθρο 3. Οι εργαζόμενοι από άλλο κράτος μέλος δεν πρέπει να τυγχάνουν χειρότερης μεταχείρισης από τους εργαζομένους της χώρας όπου εκτελείται η εργασία. Αυτό είναι απόλυτα σαφές από την άποψη της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων, στην οποία στηρίζονται οι συνθήκες για την ΕΕ. Όλα τα θέματα που σχετίζονται με τις αμοιβές και τις συνθήκες εργασίας πρέπει, επομένως, να ρυθμίζονται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν στη χώρα όπου εκτελείται η εργασία. Ο έλεγχος της συμμόρφωσης στους κανόνες αυτούς για όλες τις σημαντικές πτυχές πρέπει, για να είναι αποτελεσματικός, να πραγματοποιείται στον χώρο εργασίας. Με την οδηγία για τις υπηρεσίες πρέπει, επομένως, να καταστεί σαφές ότι ο στόχος της οδηγίας για την απόσπαση των εργαζομένων είναι να προστατευθούν οι εργαζόμενοι και ότι επιτρέπεται χωρίς άλλο να εφαρμόζονται ρυθμίσεις καλύτερες από τις βασικές προϋποθέσεις που ισχύουν υποχρεωτικά για τους εργαζομένους σε μια ορισμένη χώρα.

3.6.2 Παρόλα αυτά, η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η απαγόρευση των ελέγχων που προβλέπεται στα άρθρα 24 και 25 καθιστά άνευ περιεχομένου την εξαίρεση του άρθρου 17 (5). Γιατί παραμένει ανοιχτό με ποιο τρόπο θα μπορούσε το κράτος μέλος καταγωγής να λάβει γνώση τυχόν παραβάσεων στο κράτος μέλος αποστολής, το οποίο από την πλευρά του δεν μπορεί να ασκεί πλέον ελέγχους και να επιβάλλει κυρώσεις. Ακόμη κι αν υποτεθεί ότι αυτό θα μπορούσε να γίνει, παραμένει το ερώτημα με ποιο τρόπο θα μπορούσε να δραστηριοποιηθεί το κράτος καταγωγής σε ένα ξένο κράτος στο οποίο δεν διαθέτει κυριαρχικά δικαιώματα. Αντιθέτως, η οδηγία περί απόσπασης εργαζομένων επιτρέπει στα κράτη μέλη να ορίσουν ποιες δηλώσεις μπορούν να απαιτηθούν από τις επιχειρήσεις (για παράδειγμα στα πλαίσια της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων) από το κράτος υποδοχής, ποιος φορέας είναι αρμόδιος στο κράτος αυτό για τη γνωστοποίηση της επιβολής προστίμων και μηνύσεων, καθώς και ποια ποιοτικά κριτήρια πρέπει να καλύπτουν οι δηλώσεις για την ανάληψη δραστηριοτήτων. Τα πράγματα πρέπει να μείνουν εδώ.

3.6.3 Στο μέλλον, η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών των χωρών προέλευσης και αποστολής θα είναι οπωσδήποτε επιθυμητή και απαραίτητη. Μόνο που η πείρα δείχνει μian άλλη εικόνα των πραγμάτων, που κατά την άποψη της ΕΟΚΕ δεν λαμβάνεται ακόμη όσο θα έπρεπε υπόψη στην πρόταση

οδηγίας. Έτσι, το συμπέρασμα της ΕΟΚΕ είναι ότι η οδηγία για τις υπηρεσίες πρέπει να γίνει περισσότερο συγκεκριμένη και σαφής.

3.6.4 Κατά την απόσπαση εργαζομένων από τρίτες χώρες, σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας, το κράτος μέλος προέλευσης είναι υποχρεωμένο να διασφαλίσει ότι ο πάροχος υπηρεσιών αποστέλλει εργαζόμενους, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για πολίτες της Ένωσης ή όχι, οι οποίοι πληρούν όλες τις διατάξεις που προβλέπονται στο κράτος αυτό όσον αφορά την παραμονή και την κανονική απασχόληση. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν δύναται να υποβάλει σε προληπτικό έλεγχο ούτε τους εργαζομένους ούτε τους παρόχους υπηρεσιών. Οι συνέπειες της πρότασης αυτής μπορεί να είναι παρόμοια προβλήματα με εκείνα που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Στο μέτρο αυτό, στην οδηγία πρέπει να διασαφηνίζεται ότι εξακολουθεί να ισχύει η μέχρι τούδε νομοθεσία.

### 3.7 Προστασία των καταναλωτών με την υποχρεωτική ασφάλιση

3.7.1 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι για την περίπτωση εκείνων που προσφέρουν υπηρεσίες που εγγυμονούν κίνδυνο για την υγεία, την ασφάλεια ή τα οικονομικά του αποδέκτη, η υποχρεωτική ασφάλεια κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων είναι ένα μέσο που θα μπορούσε να ενισχύσει την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Μια πανευρωπαϊκή ρύθμιση της ασφάλισης για την κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων θα μπορούσε επίσης να χρησιμεύσει για την εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων παροχής υπηρεσιών. Όμως, εάν ληφθούν υπόψη τα υπέρ και τα κατά, η υποχρεωτική ασφάλιση είναι δικαιολογημένη μόνο στην περίπτωση που υφίσταται μια γενικότερη ανάγκη για την κάλυψη έναντι τρίτων ή την προστασία των καταναλωτών. Στην οδηγία, πρέπει να δοθεί ένας ορισμός των μέχρι τούδε σχετικών επαγγελματικών ομάδων και κλάδων. Επίσης, χρειάζεται να θεσπιστεί μια ρύθμιση η οποία είναι αρκετά ευέλικτη, ώστε να μπορεί να συνεκτιμά τον προσωπικό κίνδυνο και την ανάγκη κάλυψης της πληθώρας προσώπων που ενδέχεται να ασφαλιστούν.

### 3.8 Διασφάλιση της ποιότητας με την πιστοποίηση

3.8.1 Η ΕΟΚΕ είναι βέβαιη ότι η παροχή υπηρεσιών με βάση τη γνώση υποχρεώνει τους ανταγωνιστές να προωθούν τη συνεχή επιμόρφωση. Η επιβίωσή τους εξαρτάται αποκλειστικά από τη γνώση των νεότερων επιστημονικών και τεχνολογικών προτύπων. Οι σφραγίδες ποιότητας και τα πιστοποιητικά μπορούν να διασφαλίσουν την επιθυμητή ιδιότητα μόνο εφόσον ο καταναλωτής είναι σε θέση να ελέγχει ποια πρότυπα κρύβονται πίσω από αυτά τα πιστοποιητικά. Η γενική αναγνώριση προϋποθέτει ένα ορισμένο επίπεδο προβολής. Διαφορετικά δεν μπορεί να υπάρχει η απαραίτητη διαφάνεια για τον καταναλωτή. Οι καταναλωτές θα πρέπει επίσης να είναι ενημερωμένοι με σαφήνεια και διαφάνεια για τον ορισμό της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η εισαγωγή στην αγορά πολλών άγνωστων για τους καταναλωτές ορισμών ενδέχεται να οδηγήσει σε υποτίμηση αυτών των ορισμών, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξασφαλιστεί η δέουσα ενημέρωση των καταναλωτών.



### 3.9 Διαφάνεια των τιμών

3.9.1 Η διαφάνεια — όπως αναφέρεται στο άρθρο 26, σημείο 3 της πρότασης οδηγίας — πρέπει να υπάρχει και όσον αφορά στον υπολογισμό και την παρουσίαση του κόστους. Σε σχέση με αυτό, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αξίζει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να εξασφαλίζεται η διαφάνεια των τιμών όχι μόνο μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, αλλά μέσω αυτόβουλης ανακοίνωσης κατά την ανάθεση εντολής. Η διαφάνεια αυτή προς όφελος του καταναλωτή θα μπορούσε, για παράδειγμα, να επιτευχθεί με μια συμβατή με τη νομοθεσία της ΕΕ ρύθμιση των δικαιωμάτων και του κόστους. Κατ' εξαίρεση, αυτό δεν είναι απαραίτητο να ισχύει για τις επαφές μεταξύ επιχειρήσεων.

### 3.10 Η χρήση ηλεκτρονικών μέσων

3.10.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι όλες οι διαδικασίες θα πρέπει κατά βάση να διεκπεραιώνονται δια της ηλεκτρονικής οδού. Πρόκειται για μια απαίτηση που είναι προσανατολισμένη στο μέλλον και που κατά βάση πρέπει να χαιρετιστεί. Όμως, δεν πρέπει να αγνοηθεί — και αυτό προκύπτει ήδη από τον περιορισμό στο άρθρο 5 της πρότασης οδηγίας — ότι αυθεντικά έγγραφα ή επίσημες μεταφράσεις αυτών, στην περίπτωση σημαντικών εγγράφων όπως είναι πιστοποιητικά, αποσπάσματα μητρώων κτλ., μπορούν να υποβληθούν δια της ηλεκτρονικής οδού μόνο εφόσον μπορεί να διαπιστωθεί η γνησιότητά τους με βάση αναγνωρισμένη υπογραφή. Αυτό δεν συμβαίνει ακόμα με τους απλούς διαύλους ηλεκτρονικής επικοινωνίας και για να γίνει πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες τεχνικές συνθήκες σε όλα τα κράτη μέλη (βλέπε τις εργασίες της ΕΟΚΕ για τα νέα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας).

### 3.11 Διακλαδική συνεργασία

3.11.1 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι οι καταναλωτές μπορούν να αναζητήσουν ολοκληρωμένες λύσεις στα πλαίσια της διεπαγγελματικής συνεργασίας για την παροχή υπηρεσιών. Ωστόσο, λόγω της ιδιαίτερης θέσης ορισμένων παρόχων υπηρεσιών στη νομοθεσία της χώρας τους, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι νομοθετικές προϋποθέσεις είναι σημαντικές για τη συνεργασία: στην περίπτωση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων τήρησης του απορρήτου ορισμένων παρόχων υπηρεσιών η συνεργασία είναι δυνατή μόνο στις περιπτώσεις που ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για όλους τους επαγγελματικούς κλάδους σε ένα γραφείο. Διαφορετικά, υπάρχει κίνδυνος να παραβιαστούν τα δικαιώματα των καταναλωτών που εγγυάται ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

### 3.12. Κώδικες δεοντολογίας

3.12.1 Υποστηρίζεται η πρόταση για την καθιέρωση κωδικών δεοντολογίας σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Εάν ληφθούν υπόψη οι διάφορες εθνικές ρυθμίσεις για την διάταξη των επαγγελματιών και την επαγγελματική συμπεριφορά, οι κώδικες δεοντολογίας είναι μία μεταξύ περισσότερων δυνατοτήτων για την εξασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Τα συστήματα για την εξασφάλιση της ποιότητας που θεσπίζονται από τους φορείς παροχής υπηρεσιών είναι εθελούσιες συμφωνίες που δεν έχουν νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα. Αυτό δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι δεν είναι αποτελεσματικές, συνεπάγεται όμως ορισμέ-

νους περιορισμούς όσον αφορά την εφαρμογή τους. Οι νομικές επιφυλάξεις που ισχύουν σε ορισμένα κράτη μέλη δυσχεραίνουν την εφαρμογή παρόμοιων συμφωνιών.

### 3.13 Η κοινωνική ασφάλιση

3.13.1 Στη διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν πολλά και διάφορα συστήματα κοινωνικής προστασίας τα οποία έχουν δημιουργηθεί μετά από πολύ χρόνο και σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Η βασική μέθοδος για την προώθηση της εξέλιξης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης είναι η ανταλλαγή καλών πρακτικών. Αυτό έχει συνέπειες και για την πρόταση οδηγίας για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. Πρέπει να εξασφαλιστεί ότι δεν θα παραγκωνιστούν τα συλλογικά, κοινωνικοπολιτικά κεκτημένα.

3.13.2 Οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να διαδραματίσουν εκ του φυσικού σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του κλάδου των υπηρεσιών. Αυτό δεν θα έπρεπε καν να ληφθεί. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι, στην πρόταση οδηγίας, στο σημείο όπου γίνεται αναφορά στις «ενδιαφερόμενες ομάδες συμφερόντων» δεν κατονομάζονται τα εργατικά συνδικάτα. Σε σχέση με την ανάπτυξη του κλάδου των υπηρεσιών, η ΕΟΚΕ τονίζει με έμφαση ότι η άποψη των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να ζητείται σε όλες τις περιπτώσεις που αυτό θα είναι σκόπιμο. Ευπρόσδεκτες είναι, επίσης, οι πρωτοβουλίες των εμπλεκόμενων παραγόντων.

3.13.3 Στα πλαίσια αυτά, ένα ιδιαίτερα σημαντικό σημείο είναι ότι η πρόταση οδηγίας δεν συνεκτιμά το γεγονός ότι σε ορισμένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι συλλογικές συμβάσεις έχουν υποκαταστήσει το ρόλο της νομοθεσίας. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι οι συλλογικές συμβάσεις έχουν εξίσου δεσμευτικό χαρακτήρα με την παραδοσιακή νομοθεσία. Οι συλλογικές συμβάσεις διαδραματίζουν αυτό τον ιδιαίτερο ρόλο κυρίως στις σκανδιναβικές χώρες, όπου κατά κανόνα οι ανεξάρτητοι κοινωνικοί εταίροι συνάπτουν συμφωνίες σχετικά με τους μισθούς και τις συνθήκες εργασίας που έχουν καθολική ισχύ. Η πρόταση οδηγίας πρέπει να τροποποιηθεί, έτσι ώστε να αναγνωριστεί ρητώς ότι οι συλλογικές συμβάσεις συνιστούν μέσο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

### 3.14. Σύστημα αδειοδότησης

3.14.1 Οι περιορισμοί της ελευθερίας κίνησης που διαθέτουν τα κράτη μέλη που προβλέπονται και σχετικά με την καθιέρωση ή τη διατήρηση του δικού τους συστήματος αδειοδότησης είναι πολύ αυστηροί και θα επιφέρουν αλλαγές σε πολλά κράτη μέλη. Αναμφισβήτητα, τίθεται το ερώτημα εάν η κατάσταση αυτή στερεί από τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τις δικές τους ρυθμίσεις, για παράδειγμα στους τομείς της κοινωνικής πρόνοιας, της υγείας και του περιβάλλοντος. Τα περιθώρια ελιγμών του εκάστοτε κράτους και η ελευθερία λήψης αποφάσεων επιτόπου, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία για τη διαμόρφωση των προτύπων ποιότητας και ασφάλειας στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και υγείας. Μάλιστα, από κοινωνικοπολιτικής πλευράς, τα περιθώρια ελιγμών συνδέονται και με τη δυνατότητα της επιτόπου επιβολής μεμονωμένων περιορισμών και απαιτήσεων στους παρόχους υπηρεσιών.

### 3.15 Φορολογία

3.15.1 Στο άρθρο 2 της πρότασης οδηγίας προβλέπονται φορολογικές εξαιρέσεις για το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια στα οποία προσκρούει η προσπάθεια για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς εξακολουθεί να είναι το ότι τα κράτη μέλη δεν τηρούν με ενιαίο τρόπο τους φορολογικούς κανόνες. Στο σημείο αυτό μπορούν να επέλθουν συγκεκριμένες προσαρμογές με την εναρμόνιση των διατάξεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όμως, στον τομέα αυτό η αρχή της χώρας καταγωγής δεν θεωρείται πάντα εφαρμόσιμη: Έτσι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην έκτη οδηγία για τη μεταρρύθμιση (ΦΠΑ), προτείνει να φορολογούνται οι παρεχόμενες υπηρεσίες στο κράτος υποδοχής και όχι στο κράτος καταγωγής. Εδώ δεν μπορεί κανείς να διακρίνει κάποια συνέπεια στην απλούστευση της παροχής υπηρεσιών σε διασυνοριακό επίπεδο, παρόλο που αυτή θα ήταν από χρήσιμη έως απαραίτητη.

## 4. Περίληψη των προτάσεων της Επιτροπής

4.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί το στόχο που επιδιώκει να υλοποιήσει η Επιτροπή με την πρόταση οδηγίας για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, δηλαδή την περαιτέρω ολοκλήρωση αυτής και την πραγματοποίηση ενός ακόμη βήματος προς την δημιουργία της περισσότερο ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας της γνώσης στον κόσμο — που να είναι ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή — στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στρατηγική της Λισσαβώνας). Ο κλάδος της παροχής υπηρεσιών είναι ένας σημαντικός πολλαπλασιαστής όσον αφορά στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την οικονομική ανάπτυξη σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς σχετικά με την παροχή υπηρεσιών μπορεί να αποφέρει τεράστιο όφελος στους καταναλωτές με τη μορφή φθηνότερων τιμών και μεγαλύτερης επιλογής. Εξάλλου, η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι οι τροποποιήσεις και οι διευκρινίσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο πρέπει να συνεκτιμηθούν στην πρόταση οδηγίας, για να μπορέσει πραγματικά να υλοποιηθεί ο στόχος αυτός.

4.2 Στα κεντρικά σημεία της γνωμοδότησης ανήκουν τα ακόλουθα:

4.2.1 Η εναρμόνιση ορισμένων υπηρεσιών σε μια μεταβατική περίοδο δύο σταδίων: Συνεπώς, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής στον τομέα των διασυνοριακών υπηρεσιών είναι πρόωγη και συνιστά, εν γένει, να εξεταστεί η δυνατότητα καθιέρωσης της αρχής της χώρας καταγωγής στους διάφορους τομείς (όπως για παράδειγμα στους τομείς της υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών). Στις περιπτώσεις που είναι καταρχήν δυνατό να καθιερωθεί η αρχή αυτή, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ακόλουθο: η εναρμόνιση και η αρχή της χώρας καταγωγής, ως μέθοδοι για την δημιουργία της εσωτερικής αγοράς, είναι τουλάχιστον ισοδύναμες. Για ορισμένες δραστηριότητες που πρέπει να οριστούν ιδιαίτερα στα εθνικά συστήματα υγείας, στα ελεύθερα επαγγέλματα και σε άλλους ευαίσθητους τομείς, θα πρέπει τουλάχιστον για μια μεταβατική περίοδο να προτιμηθεί η εναρμόνιση. Προς το παρόν, η ΕΟΚΕ φοβάται ότι η άμεση καθιέρωση της αρχής της χώρας καταγωγής θα οδηγήσει σε μια διόρθωση «προς τα κάτω». Η νέα νομοθεσία πρέπει να είναι ιδιαίτερα διαφανής, έτσι ώστε η εφαρμογή της να είναι απρόσκοπτη και εύκολη. Αυτό ισχύει και για τους μηχανισμούς κοινής ρύθμισης και αυτορρύθμισης.

4.2.2 Η προβληματική της κοινωνικής διάστασης: η πρόταση οδηγίας δεν πρέπει να οδηγήσει σε υποβιβασμό των σημερινών κοινωνικών, μισθολογικών και ασφαλιστικών προτύπων στο χώρο εργασίας, πράγμα που ισχύει όλως ιδιαιτέρως για την περίπτωση της οδηγίας περί απόσπασης εργαζομένων. Δεν πρέπει να υπονομευθούν τα εθνικά συστήματα συλλογικών διαπραγματεύσεων και συμβάσεων ούτε οι συναφείς με αυτά μέθοδοι που ακολουθούν τα κράτη μέλη για την εφαρμογή της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων (οδηγία 96/71/EK). Επίσης, τα κράτη μέλη πρέπει να είναι σε θέση να ορίζουν με δεσμευτικό τρόπο τις έννοιες εργαζόμενος, ελεύθερος επαγγελματίας και οιονει ελεύθερος επαγγελματίας, έτσι ώστε να μπορούν να καθορίζουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις για το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων, με τον περιορισμό της αρχής της χώρας καταγωγής. Επιπλέον, πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να ορίζουν συνθήκες εργασίας οι οποίες θα ισχύουν από κοινού για όλους τους εισερχόμενους στην επικράτεια τους, δηλαδή και για τους εισερχόμενους/αποσπασμένους. Ενδεχομένως θα μπορούσε να ορίζεται τοπικά ως αντίκλιτος συνεργάτης ο οποίος θα μεριμνά για την τήρηση των εκάστοτε απαραίτητων για την απασχόληση εγγράφων.

4.2.3 Πεδίο εφαρμογής και κανόνες για τη σύγκρουση διατάξεων: κατά την εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής, πρέπει να προσδιοριστούν ακριβέστερα και να διαχωριστούν σαφέστερα το πεδίο εφαρμογής, οι δυνατότητες παρέκκλισης και οι κανόνες για τη σύγκρουση διατάξεων στην περίπτωση των διασυνοριακών υπηρεσιών. Συνεπώς, το σύνολο των υπηρεσιών (οικονομικών και μη) κοινής ωφέλειας πρέπει να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες, εν αναμονή της θέσπισης κοινοτικού πλαισίου. Αυτό ισχύει επίσης για την οριοθέτηση σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής της προβλεπόμενης οδηγίας για την αμοιβαία αναγνώριση πτυχίων επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς επίσης για το αν και κατά πόσο θα μπορούσε να αποφευχθεί μια ενδεχόμενη σύγκρουση, για παράδειγμα, της αρχής της χώρας καταγωγής — η οποία σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας έχει πάντα προτεραιότητα — και κοινωνικών, φορολογικών και ποινικών διατάξεων που ισχύουν στη χώρα υποδοχής. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να αποφευχθεί η έλλειψη συνοχής με άλλες νομοθετικές πράξεις. Πάνω απ' όλα, δεν πρέπει να θιγούν οι συμφωνίες I και II της Ρώμης. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις, το διεθνές ιδιωτικό δίκαιο προσφέρει σαφέστερες ρυθμίσεις για την διευθέτηση διενέξεων. Όσον δεν έχει ακόμη θεσπιστεί κοινοτικό πλαίσιο, όλες οι κοινωφελείς υπηρεσίες πρέπει να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες.

4.2.4 Κεντρικό μητρώο για την καταχώριση διασυνοριακών δραστηριοτήτων: για την εφαρμογή της προτεινόμενης την οδηγία παρακολούθησης της δραστηριότητας ορισμένων φορέων παροχής υπηρεσιών, και συγκεκριμένα των ελευθέρων επαγγελματιών, η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι πρέπει να εξεταστεί αν η δημιουργία κεντρικού μητρώου που θα καλύπτει όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και όπου θα καταγράφονται οι απαιτήσεις και οι παραβάσεις στα πλαίσια της παρακολούθησης θα είχε θετικές επιδράσεις και θα προήγαγε την αποτελεσματικότητα.

4.2.5 Βελτίωση των εμπειρικών δεδομένων: Πρέπει να εξεταστούν και να βελτιωθούν τα μέσα για την κάλυψη των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά, έτσι ώστε τα μέτρα που λαμβάνονται να είναι καλύτερα στοχευμένα και ο αντίκτυπός τους σαφέστερος.



4.2.6 Εξασφάλιση της ποιότητας και διαφάνεια των τιμών: η προστασία των καταναλωτών πρέπει να διασφαλιστεί με την εφαρμογή συστημάτων για την εξασφάλιση της ποιότητας και — ενδεχομένως — με την καθιέρωση της υποχρεωτικής ασφάλισης. Διαφάνεια των τιμών: στην περίπτωση των διασυνοριακών υπηρεσιών, πρέπει να υπάρξει μέριμνα, ούτως ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να έχει μια εικόνα των συνθηκών και του κόστους παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να υποβάλει σχετική αίτηση. Ένας τρόπος για να γίνει αυτό θα μπορούσε να είναι οι ρυθμίσεις των δικαιωμάτων και του κόστους, εφόσον συνάδουν με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.2.7 Προσέγγιση των φορολογικών διατάξεων: Εκτός από τα πολλά μικρά, πραγματικά και υποκειμενικά εμπόδια που υπάρχουν, το μεγαλύτερο εμπόδιο για την ολοκλήρωση της εσωτερικής

αγοράς ελέγχεται από τα ίδια τα κράτη μέλη και τις τοπικές αρχές: πρόκειται για την πολυμορφία και την ανομοιογενή εφαρμογή της νομοθεσίας για τις εισφορές και τους φόρους. Η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση προκειμένου να δοθεί και στο μέλλον ύψιστη σημασία στην κατάσταση αυτή.

5. Σε γενικές γραμμές, συνιστάται η εντατικότερη προβολή των θετικών πτυχών της εσωτερικής αγοράς, ιδιαιτέρως σε σχέση με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου «PRISM» της ΕΟΚΕ. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι χωρίς την κατοχύρωση μιας ευρείας πεποίθησης στους παρόχους υπηρεσιών και τους καταναλωτές σχετικά με τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς, δεν είναι δυνατή η ενεργοποίηση του αναπτυξιακού δυναμικού στον τομέα των υπηρεσιών.

Βρυξέλλες, 10 Φεβρουαρίου 2005

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

#### στη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Οι ακόλουθες τροπολογίες, που συγκέντρωσαν υπέρ τους περισσότερο από το ένα τέταρτο των εκπεφρασμένων ψήφων, απορρίφθηκαν στη συζήτηση:

##### Σημείο 2.1.1.

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«Η ανάπτυξη μιας λειτουργικής εσωτερικής αγοράς προϋποθέτει, εκτός από την άρση των εμποδίων, και την ύπαρξη δέουσας ρύθμισης. Για την ταυτόχρονη ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και την επίτευξη μιας βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή «(στρατηγική της Λισσαβόνας), είναι αναγκαία η θέσπιση εθνικών και πανευρωπαϊκών ρυθμίσεων και, συνεπώς, εναρμονισμένων προτύπων απλοποίηση των διαδικασιών και των διοικητικών διατυπώσεων που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες και στην παροχή τους.»

#### Αποτελέσματα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ 48

Ψήφοι κατά 113

Αποχές 6

##### Σημείο 3.3.3

Να διαγραφεί

#### Αποτελέσματα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ 52

Ψήφοι κατά 130

Αποχές 6

**Σημείο 3.5**

Να διαγραφεί όλο το σημείο και να αντικατασταθεί από το ακόλουθο κείμενο:

- 3.5.1 Μολοντό σήμερα ήδη τα δικαιώματα για την ελεύθερη ανταλλαγή παροχής υπηρεσιών πέραν των συνόρων έχουν κατοχυρωθεί τόσο συμβατικά όσο και από τη νομολογία των δικαστηρίων, εν τούτοις οι επιχειρήσεις είναι συχνά ανασφαλείς όσον αφορά τα δικαιώματα τους όταν πρόκειται να τα εφαρμόσουν στην πράξη. Η οδηγία σχετικά με την παροχή υπηρεσιών απαριθμεί και συγκεκριμενοποιεί τα δικαιώματα αυτά. Ειδικότερα η αρχή της χώρας καταγωγής αποτελεί στην περίπτωση αυτή βασικό στοιχείο, διότι διευκολύνει ιδίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους και τα δικαιώματα τους όταν παρέχουν υπηρεσίες πέραν των συνόρων χωρίς να έχουν εγκατασταθεί στην χώρα παροχής. Μολονότι η οδηγία προβλέπει συγχρόνως μεγάλο αριθμό εξαιρέσεων από την αρχή της χώρας καταγωγής, η επιτροπή φρονεί ότι μπορεί να αποτελέσει σημαντικό κινητήριο μοχλό (υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα επιβληθούν περισσότερες εξαιρέσεις) για την περαιτέρω ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς παροχής υπηρεσιών προς όφελος τόσο των καταναλωτών και των εργαζομένων, όσο και του ευρωπαϊκού ανταγωνισμού.
- 3.5.2 Η αρχή της χώρας καταγωγής θεωρείται από την επιτροπή ότι αποτελεί τον καταλύτη για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών και ενδεχομένως αργότερα για την εναρμόνιση της προστασίας του καταναλωτή και του περιβάλλοντος.
- 3.5.3 Η επιτροπή φρονεί ότι είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά η αρχή της χώρας καταγωγής μόνο εάν επικρατεί νομική ασφάλεια και σαφήνεια στο πεδίο εφαρμογής της. Έτσι πρέπει να καταστεί σαφές ότι η αρχή δεν περιορίζει τα υπάρχοντα δικαιώματα των καταναλωτών και των εργαζομένων και δεν μειώνει την υφιστάμενη προστασία του περιβάλλοντος. Συγχρόνως πρέπει τα υπό αμφισβήτηση θέματα σχετικά με την αρχή της χώρας καταγωγής να ευθυγραμμισθούν με το διεθνές δίκαιο Ρώμη I και II και ενδεχομένως πρέπει να διευκρινισθούν και άλλοι νομικοί προβληματισμοί χωρίς να παρεμποδισθούν οι στόχοι της αρχής της χώρας καταγωγής, δηλαδή να διευκολύνει τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και πέραν των συνόρων.

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 68

Ψήφοι κατά 127

Αποχές 5

**Να διαγραφούν τα σημεία 3.5.1, 3.5.2, 3.5.3 και να αντικατασταθούν από το νέο σημείο (3.5.1):**

«Κεντρικά στοιχεία της πρότασης οδηγίας είναι η βασική ισχύς της αρχής της χώρας καταγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 16, σε διασύνδεση με τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί το άνοιγμα των αγορών παροχής υπηρεσιών, χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις. Ο διασυννοριακός ανταγωνισμός μεταξύ πάροχων υπηρεσιών θα ωφελήσει τους καταναλωτές και πιθανόν να δημιουργήσει και νέες θέσεις εργασίες. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής είναι δυνατό να επιτύχει μόνο εάν διέπεται από νομική σαφήνεια και ασφάλεια. Η ισχύς της αρχής της χώρας καταγωγής θα πρέπει συνεπώς να συνοδεύεται από εξέταση σχετικά με το ποιες υπηρεσίες θα μπορούσαν να ωφεληθούν από περαιτέρω εναρμόνιση των νομικών βάσεων. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να εφιστάται η προσοχή ώστε η ελευθερία στην παροχή υπηρεσιών να μην είναι επιζήμια για τα δικαιώματα των εργαζομένων και των καταναλωτών, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος. Συγκριτικά με τον υπόλοιπο κόσμο, η ΕΕ καθιερώνει ήδη υψηλά πρότυπα στους τομείς αυτούς που θα πρέπει να διασφαλιστούν.»

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 83

Ψήφοι κατά 122

Αποχές 5

**Σημείο 3.5.1**

Να διαγραφεί

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 73

Ψήφοι κατά 141

Αποχές 7

**Σημείο 3.5.2**

«Η βασική ισχύς της αρχής της χώρας καταγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 16, σε διασύνδεση με τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 αποτελούν τα κεντρικά στοιχεία της πρότασης οδηγίας. Η αρχή της χώρας καταγωγής, ~~η οποία μέχρι σήμερα εφαρμόζεται για τα εμπορεύματα, θα μεταφερθεί σταδιακά και στις υπηρεσίες. Αυτό όμως μπορεί να συμβεί μόνο~~ ενδεικνύεται κυρίως στις περιπτώσεις που οι υπηρεσίες μπορούν να τυποποιηθούν όπως τα εμπορεύματα ή η εναρμόνιση των κανόνων έχει προχωρήσει σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην υπάρχει ενδεχόμενο προστριβών. Όπου δεν υπάρχουν ή δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν πρότυπα (στις επονομαζόμενες υπηρεσίες που δεν είναι δυνατόν να περιγραφούν) οι ιδιαιτερότητες αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.»

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 76

Ψήφοι κατά 134

Αποχές 6

**Σημείο 3.5.3**

«Συνεπώς, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής στον τομέα των διασυνοριακών υπηρεσιών είναι πρόωγη. Η αρχή αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη μιας συγκρίσιμης πραγματικής αλλά και νομοθετικής κατάστασης. Σύμφωνα με την άποψη της ΕΟΚΕ, για να είναι επιτυχής η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής, πρέπει να υπάρχει νομική σαφήνεια και ασφάλεια όσον αφορά στο πεδίο εφαρμογής της. Συνεπώς, χωρίς την κατάλληλη προδεσμία, η θέση σε ισχύ της εν λόγω αρχής θεωρείται προβληματική, ιδιαίτερος επειδή η ΕΟΚΕ κρίνει ότι δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς τα διαδεσμία μέσα τομεακής εναρμόνισης. Μέχρι στιγμής, η εξέλιξη αυτή εγκυμονεί τον κίνδυνο του ανταγωνισμού συστημάτων και κατ' αυτόν τον τρόπο μία διάρρηση των προτύπων που ισχύουν για τους καταναλωτές, τους εργαζόμενους και το περιβάλλον, επειδή στην Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθούν πάντοτε να υπάρχουν διαφορετικά συστήματα από την άποψη της νομοθεσίας, της κοινωνικής ασφάλισης και της προστασίας της υγείας. Σε σύγκριση με τι θα μπορούσε να συμβεί με την πρόωγη εφαρμογή μιας καθαρά οριζόντιας προσέγγισης, με την τομεακή προσέγγιση στα πλαίσια της εναρμόνισης μπορεί να προκύψει η βέλτιστη προσαρμογή στις προκλήσεις της εσωτερικής αγοράς, ιδιαίτερος στους πολύ ευαίσθητους κλάδους. Στα πλαίσια αυτά, πρέπει να εξεταστεί αν κάθε τομέας ξεχωριστά — στο πλαίσιο μιας συνολικής αξιολόγησης του αντίκτυπου, ο οποίος αφορά και τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές — ενδείκνυται για την εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής. Επειδή η θέσπιση μέτρων εναρμόνισης συνιστά, μαζί με την αρχή της χώρας καταγωγής, μια τουλάχιστον ισοδύναμη μέθοδο για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, θα πρέπει μέσα σε εύλογη προδεσμία να προωθηθεί η εξίσωση των διαφόρων κανόνων που ισχύουν στους τομείς αυτούς, όπου τα κράτη μέλη επιδιώκουν συγκεκριμένους στόχους για την υγεία, την κοινωνική ασφάλιση και την εργασία. Σε κάποιο ενδιάμεσο στάδιο, εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να το κρίνουν αναγκαίο, αν έχει προωθηθεί και υλοποιηθεί σε επαρκή βαθμό η εναρμόνιση στους τομείς που προαναφέρθηκαν. Ανάλογα με το στάδιο στο οποίο ευρίσκεται η εξίσωση των νομοθετικών κανόνων, θα πρέπει να προσφέρεται σε τελευταία ανάλυση η δυνατότητα εναρμόνισης. Η μέθοδος αυτή — μαζί με έναν σαφή διακριτικό ορισμό αυτών των ιδιαίτερων υπηρεσιών (για παράδειγμα, των ελεύθερων επαγγελματιών) — προσφέρει κατά την άποψη της ΕΟΚΕ το πλεονέκτημα ότι σταδιακά θα υπάρξει η καλύτερη δυνατή προετοιμασία των ενδιαφερομένων κύκλων για την εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής, μετά την πάροδο της μεταβατικής περιόδου, με απώτερο στόχο την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς. Αυτό ισχύει επίσης και για τους μηχανισμούς κοινής ρύθμισης και αυτορρύθμισης.»

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 79

Ψήφοι κατά 139

Αποχές 7

**Σημείο 3.5.4**

Να διαγραφεί

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 65

Ψήφοι κατά 150

Αποχές 4



**Σημείο 3.6.2**

Να διαγραφεί

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 74

Ψήφοι κατά 140

Αποχές 3

**Σημείο 3.9**

Να διαγραφεί

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 73

Ψήφοι κατά 134

Αποχές 5

**Σημείο 3.15**

Να διαγραφεί

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 90

Ψήφοι κατά 135

Αποχές 2

**Να αντικατασταθεί το σημείο 4.2.1 από το παρακάτω κείμενο:**

«Η πρόταση της Επιτροπής για καθολική εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής, εκτός των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο σχέδιο οδηγίας, είναι ορθή. Μόνο έτσι μπορεί να επιτευχθεί το άνοιγμα των αγορών παροχής υπηρεσιών χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής διέπεται από την κυριαρχία νομικής σαφήνειας και ασφάλειας. Η ισχύς της αρχής της χώρας καταγωγής θα πρέπει να συνοδεύεται από εξέταση σχετικά με το ποιες υπηρεσίες θα μπορούσαν να ωφεληθούν από περαιτέρω εναρμόνιση των νομικών βάσεων. Θα πρέπει να εφιστάται η προσοχή ώστε η ελευθερία στην παροχή υπηρεσιών να μην είναι επιζήμια για τα δικαιώματα των εργαζομένων και των καταναλωτών, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος. Οι νέες διατάξεις θα πρέπει να είναι κατά το δυνατόν απλές ως προς την εφαρμογή τους και σαφείς ως προς τη δομή τους, ώστε να διασφαλιστεί η απλή και χωρίς περιπλοκές υλοποίησή τους. Το ίδιο ισχύει και για τους μηχανισμούς από κοινού και αυτόνομης ρύθμισης.»

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 66

Ψήφοι κατά 146

Αποχές 4

**Σημείο 4.2.1**

Να διαγραφεί και να αντικατασταθεί από το εξής:

«Η αρχή της χώρας καταγωγής και η εναρμόνιση αποτελούν και οι δύο σημαντικά μέσα για να διασφαλισθεί η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Συγχρόνως μπορεί η αρχή της χώρας καταγωγής να θεωρηθεί ως ένας καταλύτης για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών και ενδεχομένως αργότερα για την εναρμόνιση των απαραίτητων τομέων. Η αρχή της χώρας καταγωγής μπορεί από μόνης της να συμβάλει σημαντικά στο να κατανοήσουν με μεγαλύτερη σαφήνεια οι επιχειρήσεις που θα ασχοληθούν με τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, χωρίς όμως να εγκατασταθούν στη χώρα παραλήπτη. Αυτό θα αποτελέσει βασικό μοχλό για την περαιτέρω εξέλιξη της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών προς όφελος τόσο των καταναλωτών, εργαζομένων όσο και της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Είναι όμως σημαντικό να διευκρινισούν όλες οι νομικές απαιτήσεις πριν να μπορέσει κανείς να ελπίζει για την αποτελεσματική αξιοποίηση της αρχής της χώρας καταγωγής.»

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 75

Ψήφοι κατά 135

Αποχές 3

**Σημείο 4.2.2**

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Η προβληματική της κοινωνικής διάστασης: η πρόταση οδηγίας δεν πρέπει να οδηγήσει σε υποβιβασμό των σημερινών κοινωνικών, μισθολογικών και ασφαλιστικών προτύπων στο χώρο εργασίας, πράγμα που ισχύει όλως ιδιαιτέρως για την περίπτωση της οδηγίας περί απόσπασης εργαζομένων. Δεν πρέπει να υπονομευθούν τα εθνικά συστήματα συλλογικών διαπραγματεύσεων και συμβάσεων ούτε οι συναφείς με αυτά μέθοδοι που ακολουθούν τα κράτη μέλη για την εφαρμογή της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων (οδηγία 96/71/EK). Επίσης, τα κράτη μέλη πρέπει να είναι σε θέση να ορίζουν με δεσμευτικό τρόπο τις έννοιες εργαζόμενος, ελεύθερος επαγγελματίας και οιονεί ελεύθερος επαγγελματίας, έτσι ώστε να μπορούν να καθορίζουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις για το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων, με τον περιορισμό της αρχής της χώρας καταγωγής. Επιπλέον, πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να ορίζουν συνθήκες εργασίας οι οποίες θα ισχύουν από κοινού για όλους τους εργαζομένους στην επικράτεια τους, δηλαδή και για τους εισερχόμενους/αποσπασμένους. Στο πλαίσιο αυτό, ένας τρόπος εφαρμογής θα μπορούσε να είναι να θεωρείται επαρκής η δήλωση εκ μέρους της επιχειρήσεως ότι θα τηρήσει εν γένει τη διαδικασία αυτή. Ενδεχομένως θα μπορούσε να ορίζεται τοπικά ως αντικατάστατος συνεργάτης ο οποίος θα μεριμνά για την τήρηση των εκάστοτε απαραίτητων εγγράφων.

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 84

Ψήφοι κατά 132

Αποχές 1

**Σημείο 4.2.4**

Να διαγραφεί και να αντικατασταθεί από το εξής:

«Η σκέψη για την απλούστευση των διαδικασιών και τη δημιουργία ενός απλού σημείου επαφής για τους παρόχους υπηρεσιών είναι θετική. Παρόλα αυτά απουσιάζουν περαιτέρω συγκεκριμένες προτάσεις όσον αφορά τις διαδικασίες. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πάταξη της γραφειοκρατίας και των διοικητικών βαρών».

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 74

Ψήφοι κατά 141

Αποχές 3

**Σημείο 4.2.6**

Να διαγραφεί

**Αποτελέσματα της ψηφοφορίας**

Ψήφοι υπέρ 76

Ψήφοι κατά 140

Αποχές 1